Ч. 135 (14.384). Львів, пятниця 19. червня 1936. Poczłowa opłata opłacona ryczałtem. Рік LVII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. — Конто почт. щадн. 504-060. 143.322. — Адреса для телеграм: „Діло" Львів. — Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ: Місячно 5·00 зол. Чвертьрічно 15·00 „ Піврічно 30·00 „ Річно 60·00 „ ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Чехословаччині 30 ч. к. — в усіх прочих краях по 7·50 зол.

Телеф. Редакції: 229-41. „ Друкарні: 229-26. — В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ. — ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Українець приготовлював замах на Літвінова?

ЖЕНЕВА, 18. 6. Авас. На основі закону, що заборонює чужинцям приватно стежити за іншими громадянами, арештували данського громадянина Нордмана та швейцарця Пляжа, які стежили за одним українцем ворожо наставленим до СССР. **Оба арештовані твердять, що той українець, який часто приїздив до Женеви, приготовлював замах на ком. Літвінова.**

БЕРН, 18. 6. Швайцарська Телерафічна Агенція подає: Доходження, переведені на приказ мін-ва внутр. справ виявили, що в Женеві повстало розвідче бюро, яке працює для закордону. Воно стежило три місяці за одною особою, що мешкає за кордоном, але приїздить часто до Женеви; пізнали його спосіб життя, плян помешкання. На приказ слідчого судді поліція арештувала швайцарця Дляжа, який призвався, що дістав 600 шв. франків за те, що інвіґілював згаданого чужинця та видав двох своїх спільників м. ін. Нордмана. Вони стежили за особою, відомою з протисовітської діяльности.

Британський уряд проти санкцій.

ЛЬОНДОН, 18. 6. Райтер. **На вчорашньому засіданні уряд рішив у засаді знести санкції та відповідно перевести цю справу в Женеві.**

ЛЬОНДОН, 18. 6. ПАТ. Рішення знести санкції було однодушне; не значить це, щоб В. Британія признала анексію Абісинії.

БРИТІЙСЬКА ФЛЬОТА ПЛИВЕ НА СХІД.

ОЛЕКСАНДРІЯ, 18. 6. ПАТ. На рейді в Олександрії закинуло якорі 8 брит. воєнних кораблів, що пливуть на схід.

Грізні заворушення у Бельгії.

ЛІЄЖ, 18. 6. ПАТ. Вчора пополудні агітатори намагалися припинити вуличний рух і здобути залізничі забудування та склади вугілля. Жандармерія кілька разів шаржувала і арештувала коло 50 осіб.

ЛІЄЖ, 18. 6. ПАТ. Страйкарі поперевертали тягарові самоходи з молоком для хорих. Скріплена поліція та жандармерія патролює місто на самоходах зі скорострілами.

Страйк обняв увесь металевий промисл — дирекції самі припинили працю в тих підприємствах, де робітники не застрайкували.

БРЮССЕЛЬ, 18. 6. ПАТ. Положення настільки покращало, що з вулиць стягнули жандармерію, зате поліція леґітимує підозрілих та заборонила їздити роверами в околиці, щоб перешкодити страйкарським стежам у звязку.

БРЮССЕЛЯ ЗАГРОЖЕНА ГЕНЕР. СТРАЙКОМ.

БРЮССЕЛЬ, 18. 6. ПАТ. На вічах обговорюють справу проголошення ґенерального страйку. Посадник пригадав, що зібрання та походи не дозволені та заповів, що до них не допустить.

У Ґанді застрайкували докові робітники; страйк обняв також копальні вугілля та металевий промисл.

БРЮССЕЛЬ, 18. 6. ПАТ. У прем. Ван Зелянда відбулися переговори представників робітників та працедавців, які погодилися щодо мінімум платень, 6-денних відпусток та постепенного введення 40-годинного тижня праці у небезпечних ділянках промислу. Обі делеґації не мали повновластей, щоб заключити умову, лише обіцяли впливати на обі сторони у цьому напрямі. Не зважаючи на це брюссельські професійні спілки намагаються намовляти брюссельське робітництво, щоб прилучилося до страйку.

ЧУЖИНЦІ У БЕЛЬГІЙСЬКОМУ СТРАЙКУ.

БРЮССЕЛЬ, 18. 6. ПАТ. Тому, що між арештованими підчас страйку в Антверпені та Ліежі є чимало чужинців, мін. справедливости загрозив, що чужинців, зловлених підчас демонстрацій чи інших виступів проти публичного ладу негайно видалюватимуть з Бельгії.

Робітничі заворушення на Литві.

КОВНО, 18. 6. Німецьке Інформ. Бюро. Підчас похоронів робітника, що убив підприємця і наложив на себе руку, 2-тисячна юрба почала демонстрації, перериваючи поліційний кордон. Поліція стріляла.

БЕРЛІН, 18. 6. ПАТ. Вчора дійшло у Ковні до робітничих демонстрацій; поліція стріляла до походу. Урядова агенція стверджує, що згинув 1 робітник, але кружляють чутки, що було 3 жертви.

Не проти жидів, а проти жидівської імміґрації.

ЛЬОНДОН, 18. 6. Райтер. Вчора вечором приїхала з Палестини арабська делегація. Вона не має права вести переговорів, бо це належить виключно до начального арабського комітету в Єрусалимі.

ЛЬОНДОН, 18. 6. ПАТ. Один з трьох членів неофіційної арабської делеґації заявив представникам преси: „Не виступаємо проти жидів як таких — бо з ними жили ми від віків у згоді — лише проти політики, що заливає нашу країну десятками тисяч жидівських імміґрантів".

„Держава Леванту".

ПАРИЖ, 18. 6. ПАТ. Як подає „Еко де Парі" та „Евр", у мін-ві закорд. справ відбулася нарада у справі Сирії та Леванту, з яких франц. уряд хоче створити незалежну „державу Леванту". Франц. покликані кола обговорили текст договорів у цій справі з делеґаціями Сирії та Леванту; небавом предложать їх урядові. Франція поступилаб з Сирією та Левантом так, як В. Британія 1932 р. з Іраком. „Держава Леванту" булаб заприязнена з Францією, що утримувалаб в кількох означених місцях військові залоги для оборони границь нової держави.

ПАРИЖ, 18. 6. ПАТ. До справи заміни французьких мандатних областей у Сирії на незалежні держави заприязнені з Францією франц. лівиця ставиться прихильно. Навпаки правиця висловлює страх, що у незалежній Сирії можуть прийти до влади крайні, протифранцуські елементи, а крім того серед населення арабських країв під франц. протекторатом Тунісу та Марока можуть витворитися сепаратистичні тенденції.

ХИТРО-МУДРО.

Хто хоче помогти Рідній Школі, нехай вимагає при закупі готівкою „провірних бльочків Р. Ш.

ДЕШЕВІ ДОБІРНІ КУРЯТА

в Крамниці „Маслосоюзу"

Львів, вул. Костюшка 1 А.

Розуміння дійсности.

Міркування з приводу нового шкільного року.

Львів, 18. червня 1936.

Велика частина нашої молоді стоїть саме перед розвязкою питання, який рід студій вибрати, щоби не тільки вдоволити свої питомі нахили до якоїсь категорії праці, але також, щоби запевнити собі в майбутності якнайкращу екзистенцію. Правильна розвязка цього питання сягає далеко поза межі особистих інтересів цих молодих людей. Вона мусить находити відгук у громадському житті та його потребах, бо від такої чи іншої розвязки цього преважного питання залежить майбутній професійний склад і матеріяльні основи української інтеліґенції, а також розвиток чи занепад ріжних ділянок національного життя. Тому треба з великим признанням ставитись до діяльности „Поradні для вибору звання" при Рідній Школі, яка своїми дослідами та інформаційними викладами старається внести чимало зрозуміння в доцільність вибору студій, що рівночасно рішають про майбутнє звання, про заробіток на все життя.

Зайвим булоб розводитись на цьому місці про те, як дуже обмежила професійні можливости нашої інтеліґенції сучасна наша політична дійсність. Та проте і ці невідрадні обективні обставини мають теж свої позитивні прикмети: вони спричинили те, що інтеліґенти, навіть із вищою освітою залишились у гущі народу, причиняючись до зросту свідомости, освіти та господарської самодіяльности широких мас. Вони — ці невідрадні обективні обставини — спричинили дальше те, що молоді кадри інтеліґенції почали розбудовувати ділянки, які в нас були в повному занедбанні від довгих століть. Видно цінні вартости зуміли ми вже створити, коли не одного завидують нам політично щасливіші від нас сусіди. Ось на днях п. Юнош-Белінський, обговорюючи на сторінках „Дзенніка Польского" (ч. 159) проблему матуристів, ставить нас як зразок для поляків. Він каже просто: „Польське громадянство повинно скористати з цієї науки".

Та чи дійсно ми виказали у практиці на 100 відс. глибоке розуміння дійсности при професійному формуванні нашої нової інтеліґенції? На жаль, ми далекі, дуже ще далекі до стовідсоткового відчування дійсности також і на цьому відтинку нашого національного життя. Ще є професії, де може і не царить „право джунглі", але де є вже всетаки дуже тісно і з кожним роком стає тісніше. Зате є ділянки звання, які знову відчувають брак доросту, брак нових професійно освічених і відповідно підготованих одиниць. Ось на кожнорічних зборах „Сільського Господаря" ломлять руки над нехітю нашої молоді (до речі — здебільша селянської своїм походженням) до агрономічних студій. А загляньмо у наше ремесло, в торговлю, в промисл... Гляньмо на ці ділянки не як обсерватори того, що є, але як судді того, що повинно бути. Маємо

ливости є величезні, та вони не використані передусім через **брак відповідно підготованих людей.** Знавець свого діла в наших обставинах не потребує боятись безробіття. Ось малий примір: абсольвент текстильної школи у Бельську записався на однорічний курс при нашій Торг. Школі Р. Ш. у Львові. Та „голод на спеців", питомий нашому життю, не дав йому продовжувати науки. Не минув місяць, як заанґажувала його молода наша текстильна вирібня, забезпечуючи йому з місця екзистенцію...

Зокрема **торговля,** яка росте в нас із місяця на місяць в ширину і в глибину, має ще безмежні можливости для праці молодих інтелігентних людей із фаховою підготовою. „Щодз. Газета Гандльова", реферуючи перед тижнем оглядини торговельної школи Обєднання Купців у Варшаві та курсів, які при цій школі істнують, представила вартість купецького звання вже в самому заголовку статті: **„Професія, в якій нема і не буде безробітних".** Треба підкреслити, що поляки в останніх літах поспішно і послідовно відхрещуються від традиціонально-шляхетського підходу до торговлі, що його так яскраво представив Б. Прус у своїй повісті „Лялька". Розбудову купецького стану провадять вони з правдивим пієтизмом. І з цими новими настроями польського громадянства гармонізують відповідні заходи урядових кол, які в першу чергу проявляються в ділянці професійної підготови молодих адептів торговлі (купецькі гімназії, високий рівень торговельних шкіл, курси дошколювання, влекшення практики, тощо).

Треба і нам врешті покласти край імпровізації в торговлі, розгляданню її як пристані для всіх звань, для ріжних невдачників. Українська торговля (кооперативна і приватна) може дати хліб багатьом тисячам молодих людей, але ці молоді люди мусять іти туди не „з мусу", ані теж зі „щирою любовю", але в першу чергу **зі знанням.** Цього вимагає не тільки можливість позви закону про торговельно-освітній ценз, але цього вимагає не менше інтерес нашої торговлі, її рівень і тривкість. Тому наша молодь повинна щорічно заповнювати торговельні школи (по змозі українські: у Львові — 3-літня і курс абітурієнтів та в Яворові), а також повинна давати щорічно більший ніж досі кадр високошкільних торговельників. Це буде доказом, що як молодь так і батьки розуміють, життєві вимоги, розуміють дійсність, **нашу** дійсність.

В. Несторович.

18 зол. ДЗЕРКАЛО у фабриці **М. БИК**
ШЛІФОВАНЕ 50 x 100 цм. ул. Ятабловська ч. 24. Тел. 252-54.

ГУЦУЛЬСЬКІ ГАРАЗДИ.

Помічення і міркування.

II.

За час літніх місяців не розберете докладно подробиць гуцульського життя, не пізнаєте всіх його імпульсів і болячок. На це треба побути з гуцулами у ці довгі зимові місяці безробіття, чи голодні дні переднівку.

Тоді на Гуцульщині тихо, спокійно, не чути крикливого ґамору літників ані пронизливих гудків авт. Гуцулія живе дещо свобідніше, природніше. Ґазда знову почувається ґаздою і паном своєї землі. Леда пройдисвіт з кількома золотими в кишені не повертає його в наймити. Але одночасно *скрутно тут, голодно.* У бідніших хатах: на сніданок „бурка" без омасти, на обід „бурка" і на вечерю те саме, і то, коли її стане. Гуцульська земля неврожайна, хліба не родить. Ґрунт усюди скалистий, твердий; лише деінде вродиться картопля, а зрештою сіно. Але щож із самого сіна, коли „маржинки" мало, а коли й було, то за податки займили. І тому то навіть нібито заможні власники багатьох морґів — голодують.

Суть гуцульської господарки це полонинська господарка і бриндзярський промисл. Господарка ця ще дивно старосвітська, примітивна, як перед сотнями літ. У висліді вона майже нерентовна. Тимбільше, що на бриндзярському промислі жирує ще чимало жидівських посередників-спекулянтів. Маслосоюзні бриндзярні зробили тут уже вправді багато, але ще далеко не все. Коли пригадаємо ще великі полонинські оплати й примусове обезпечення пастухів (з якого вони, доречі, ніколи не користають), то ясно стане, що лише найбагатші ґазди можуть сяк-так вижити з господарки; решта, щоб жити, мусить ще *заробітчанити.*

Давніше праці було доволі. Давала її *лісова господарка* (зруб дерева, тартаки) й славні *каміноломи ямненського пісковика.* Сьогодні каміноломи від кількох літ нечинні. Нема запотребування на камінь і сотні робітників втратило важку, але дохідну колись працю. З працею при дереві дещо краще, але назагал теж невесело. Конюнктура спинила й лісові роботи, тому за працю в лісі й тартаку теж дуже тяжко. А платня тут непомірно маленька. Працюється „на деньку" або „на акорд", а звичайно винагорода не винесе більше, як 70—80 сот., а в кращому випадку 1 зол. чи 1·50 зол. у днину.

Треба теж звернути увагу, що лісова адміністрація кривдить місцеве гуцульське населення. До постійної лісової служби спроваджують здебільша поляків, наслідком чого рідко трапиться уже гуцул-гаєвий чи побережник. Навіть тартаки спроваджують собі чужих робітників із долів тоді, коли для місцевого населення праці нема. Очевидно, що й залізнича служба у цілому не своя.

До робітничих заробітків гуцулів слід ще зарахувати їх мандрівки на жнива „на доли". Звичайно відтіль бодай трохи хліба принесуть у свої голодні „груньки".

Аж на самому сірому кінці стоїть те джерело доходу для гуцулів, яке нібито повинно бути першим і найбільшим: *туристично-літницьковий рух,* що про нього я згадував на початку цих міркувань. Як досі, то вистане його схарактеризувати словами: багато галасу й надій, а користей мало.

З цього виходить факт, що Гуцулія нуждує, з року на рік голодує і терпить, а виглядів на будуче ніяких. Усяка допомогова акція виявила лише хвилеву вартість, а на ділі остається все по давньому. Життєва стопа нашої Гуцульщини дуже нуждённа, просто жахлива. Тут переднівок завжди голодний, бо тут не родиться хліб. Його треба купити за гріш, а гроша цього нема як і звідки добути.

Чи справді повна безнадія і безвихідність з гіркої ситуації, в якій живе гуцульське населення?

Либонь ні, либонь є рада! Тут треба розумного й основного санування господарських відносин, треба плянового *творення нових варстатів праці* й орґанізування для них ринків збуту. Цього може Гуцулія вимагати від нашої інтеліґенції, від політичного проводу, від економічної верхівки, від усіх тих, що досі виявили до неї лише кволий патріотичний сентимент. Очевидно, що тут поле діяльности передовсім для наших господарсько-економічних установ.

...Полонинську господарку й молочарський промисл на Гуцульщині треба вивести з пеленок і покласти на висоті 20-го століття. Тоді напевно збільшиться і покращає бриндзярська продукція, а рідний продукт зуміє усунути з рідного ринку чужий імпортований товар. Слід теж усунути чужих посередників-спекулянтів, що в неймовірний спосіб використовують гуцульського продуцента.

Як сказано, другим доходовим джерелом гуцулів є *поденне заробіткування.* Слід на відповідному місці піднести голос за тим, щоб гуцульські ліси експльоатувати бодай гуцульськими руками, а не спроваджувати туди чужих робітників. Така тактика подвійно кривдить гуцульське населення і відбирає йому нагоду до заробітку на хліб, якого воно не має.

На Гуцульщині дається відчувати брак вправних ремісників. Звідси стільки чужого елементу напливає і заробляє при будові щораз нових віль і пансіонів. Цьому лихові зарадилаб бодай одна *ремісича школа на Гуцульщині.* Гуцульські діти замісць бездільно блукати без праці, навчились би хосенного ремесла, а в ньому найшлиб новий варстат праці й джерело заробітку. Як сільсько-господарська академія на Волині, так само ремісича школа на Гуцульщині — це одна з перших вимог. У такій школі побіч звичайного рукоділля повинні вчити *гуцульського мистецько-декоративного промислу.* Ось тут і дальше джерело доходів для Гуцулії. Його теж треба би покласти на відповідному рівні та зорґанізувати для нього кращий збут. Перші кроки в цьому напрямі зробили вже косівські фахівці, головно з „Гуцульського Мистецтва".

Слід теж рішуче подумати про те, щоб із літницького й лещетарського сезону гуцули мали більше користи.

Можна би теж пропаґувати на Гуцульщині раціональне садівництво. Земля непригожа під хліб моглаб би родити навіть гарні, шляхотні овочі. Лише садівництво, подібно, як і все інше вимагає свого вишколу й вправи. Згодом далоб би воно гарні приходи. Про орґанізацію пропаґандивних садівничих курсів повинні подбати наші господарські установи й специ в цьому ділі, передовсім „Сільський Господар". Закладання садів вимагає вкладу деякого капіталу і тут з допомогою мусілиб прийти наші торговельно-кредитові установи. Садівництвом займаються вже в Косові й Кутах а овочі звідтіль преґарні та мають збут.

Є ще одна ділянка, в якій міг би працювати гуцульський ґазда, а не працює там досі лише з браку відповідної освіти й вишколу. Це *пасічництво.* Гірський мід має неабиякі лікувальні й споживчі вартости, тож про збут — ще й при відповідній орґанізації — було би не важко. Нині з пасічництва черпає на Гуцульщині додаткові приходи: лісничий, гаєвий, учитель, почтовий урядовець, чи залізничий будник. Те саме моглиб робити й гуцули, тільки треба їх цього навчити. Може й не булоб трудно: адже ж істнує „Український Пасічник".

Одночасно з економічним сануванням гуцульського життя треба реально думати про *загальне просвічення* гуцульського населення й оздоровлення його гиґієнічного побуту. — Санітарні умовини гуцульського життя такі, що й стидно про них писати. Ось хоч би зі статті д-ра Питлика в липневому числі „Українського Лікарського Вістника" виходить, що ок. 30% населення (18.000) хворіє тут на пранці (сифіліс). Смертність дітей теж тут небувало велика. А причина цього фатального стану здоровля, побіч економічних злиднів, — неохайність і брак усякого зрозуміння для примітивних гиґієнічних засад.

Тож обовязок наших медичних кол (У. Гиґ. Т.) подбати про вмілу пропаґанду гиґієни на гуцульському терені. Найкраще вдіють тут санітарні курси, вистави, спорадичні реферати й кольпортажа популярних гиґієнічних видань.

Одночасно слід звернути більше уваги на *тіловиховання молодого гуцульського покоління* і творенням власних спортово-руханкових орґанізацій відтягнути його від чужих впливів дилетантської та експериментальної „реґіональної політики".

Оттак воно нині на нашій гуцульській верховині. Сумно, не весело. Образ її далекий від цих недільних ідилічних картин барвного гуцульського побуту, якими звикли ми собі її уявляти. Там сірий голодний будень, жорстока боротьба за клаптик хліба й брак усякої надії на краще. Усюди — майже розпучлива безрадність і брак плянового протидіяння. Лиш деінде слабкі орґанізаційні зусилля.

Гуцульщина потребує допомоги, але не тої одноразової, збіжевої чи грошевої, а *розумної орґанізаційної перебудови засновків свого економічного життя.* Очевидно, що допомоги цієї може вона домагатися — передовсім *від нашого культурного й господарського орґанізаційного центру.*

Досі наш звязок із Гуцульщиною не далеко вийшов поза рямці плятонічної любови й протекційно-прихильного сентименту для цієї преґарної вітки нашої нації. Чимскорше слід це відношення змінити й сперти його на площині не слів — але здорового діла.

Богдан Олесницький.

Селянський рух проти Кантону.

ШАНГАЙ, 18. 6. ПАТ. Недалеко Вугу три села виступили проти реквізицій. Селяни підпалили будинок команди і вирізали багатьох старшин. Щойно після довгої битви, у якій згинуло чимало селян, 3 сотні нанкінських військ опанували положення.

Невдоволення проти командування квантунської армії росте — 5-ох командантів дивізій зложило димісію.

РОЗЛАМ У ПІВДЕННО-КИТАЙСЬКОМУ ТАБОРІ.

ШАНГАЙ, 18. 6. ПАТ. Між обома південними провінціями, що виступили проти Нанкіну, дійшло до непорозуміння: Війська пров. Кванґсі змобілізовані, 15. армія продовжує наступ на Кіанґ, зате війська пров. Квантунґ не пускаються з границі Гонану, чекаючи висліду переговорів Кантону з Нанкіном.

У Нанкіні урядово заперечили поголоску про переговори у Теянчу.

ПЕКІН, 18. 6. ПАТ. Дві нанкінські дивізії вирушили зі Шансі, щоб стримати похід кантонських військ у Гунані.

ШАНГАЙ, 18. 6. ПАТ. Кантонський уряд домагається не лише протияпонської акції, але й економічної підмоги. Крім того хоче, щоб відложити назначені на 12. листопада народні збори, що мають перевести реформу кит. конституції.

ЯПОНІЯ ВИНИЩУЄ КОМУНІЗМ.

ТОКІО, 18. 6. ПАТ. Суд в Кайо засудив 18-х комуністів на смерть, а 2-х на 15-літню вязницю.

Виняткове право на просторі 100.000 квадр. км.

Промови українських послів, виголошені 17. червня 1936 р. на пленумі Сойму при обговоренні зміни розпорядку Президента Річипосполитої з 23. грудня 1927 р. про границі держави.

I.

Промова посла д-ра Ко[illegible]ила Трояна.

Високий Сойме!

Ухвалою Ради Міністрів з 27. травня 1936 р. внесли проект уряду у справі зміни розпорядку Президента Річипосполитої Польської з дня 23. грудня 1927 р. про границі держави. Закон цей формально обіймає ледви кілька статтей, однак змінює він вповні дотеперішний закон вже двічі новелізований і обіймати буде яких 28% цілої площини польської держави. Дозволю собі Високій Палаті представити це на мапі, яка викаже, що саме той пояс граничний шириною 30 км. у цілій державі охопить. Синьою смугою зазначені є границі держави від Німеччини довжиною 1.912 км., від Союзу Соціялістичних Радянських Республик — 1.412 км., з боку Литви — 507 км., Латвії — 109 км., Румунії — 349 км., від Чехословаччини — 984 км., Данцігу — 121 км., разом — 5.394 км. Одначе за основу дальших виводів візьмемо тільки витичну границю держави себто від Німеччини — 1.250 км., від Союзу Соціялістичних Радянських Республик — 1.000 км., від Литви — 400 км., від Латвії — 90 км., від Румунії — 138 км., від Чехословаччини — 250 км., а від Данцігу — 90 км.; разом приблизно — 3.618 км.

ПРОСТІР ОХОПЛЕНИЙ ЗАКОНОМ.

Маючи на увазі, що закон про границі держави відріжняє смугу надграничну („граничний пояс"), то згідно з цими постановами, надграничну смугу ширини 2 км. можна буде поширити до 6 км. і вона обіймати ме ширину 2 км. простором 7.232 км. кв. при ширині 6 км., разом уся просторінь — 19.708 км. кв. Маючи на увазі, що цілий простір держави обіймає — 388.600 км. кв., то надгранична смуга при ширині 2 км. охопить 1,87% цілої поверхні, при ширині 6 км., винесе 5% цілої поверхні держави. Щодо „граничного пояса" при витичній границі 3.618 км. шириною 30 км. вглиб краю, площа ця охопить у цілій державі 108.540 км. кв., себто 28% цілої поверхні польської держави. Маючи на увазі, що довжина сухопутної границі витичної лінії на сході і півдні себто від Союзу Соціялістичних Радянських Республик займає яких 463 км., від Румунії — 138, від Чехословаччини 386, разом яких 987 км. — то витична гранична лінія на тих територіях, які заселює вповні або здебільша українське населення, надгранична смуга шириною 2-х км. займе просторінь 1.974 км. кв., шириною 6 км. — себто 5.922 км. кв. Отже в цьому останньому випадку 5% цілої території, яку замешкує українське населення.

Граничний пояс шириною 30 км. вглиб краю, довжиною витичної границі — 987 км. займе просторінь — 29.610 км. кв., себто 22% території, яку замешкують українці.

Ідучи від ріки Припяті до Попраду лінія та обіймати буде понад 36 повітів, які входять у склад 6 воєвідств. І так у повіті столинськім поверхня та займе 2717 км. кв., у сарненськім — 1383 км. кв., у костопільськім 1186 км. кв., в рівенськім 1489 км. кв., в здолбунівськім 1314 км. кв., в дубенськім 170 км. кв., в кремянецькім 1842 км. кв., у збаразькім — 543 км. кв., у скалатськім 905 км. кв., у тернопільськім 160 км. кв., у теребовельськім 93 км. кв., копичинецькім 875 км. кв., в чортківськім 314 км. кв., в борщівськім 1060 км. кв., в заліщицькім 710 км. кв., в бучацькім 35 км. кв., в городенськім 693 км. кв., у снятинськім 615 км. кв., в коломийськім 852 км. кв., в косівськім 1703 км. кв., в надвірнянськім 1434 км. кв., у станиславівськім 415 км. кв., в калуськім 1000 км. кв., в коросненськім 460 км. кв., в стрийськім 900 км. кв., в турчанськім 1439 км. кв., в дрогобицькім 70 км. кв., в старосамбірськім 50 км. кв., в ліськім 1457 км. кв., в сяніцькім 1000 кв. км., в кросненськім 460 км. кв., в ясельськім 430 км. кв., в горлицькім 650 км. кв., в грибівськім 370 км. кв., в новосанецькім 610 км. кв., себто разом торкається 36 повітів положених в 6 полудневo-східних воєвідствах.

НА ЯКЕ НАСЕЛЕННЯ ВПАДЕ СИЛА ЗАКОНУ?

Беручи під увагу, що пересічно на 1 км. кв. в полудневo-східних воєвідствах припадає 76.55 осіб населення, то закон той тільки на сході і полудні обійме населення яких 2.300.000, у чому щонайменше 1,600.000 українців.

Закон той торкається на Поліссі 4.100 км. кв. площі, а числячи 33 особи на 1 км. кв., то обійме разом 136.120 голов, на Волині 601 км. кв, а беручи 58 осіб на 1 км. кв. обійме 348.058 голов, у воєвідстві тернопільськім 4.695 км. кв., числячи 97 осіб на 1 км. кв., то обійме 489.605 осіб, у воєвідстві станиславівськім 9.787 км. кв., числячи на 1 км. кв. 87.4 осіб, обійме 855.384 голов, в воєвідстві львівськім 2.967 км. кв., числячи на 1 км. кв. 108,9 осіб, обійме 320.306 голов, а накінець у краківськім воєвідстві 2060 км. кв., числячи на 1 км. кв. 55.5 осіб, обійме 114.330 голов, що робить разом 2.266.606 осіб, отже майже 25%, або 1/4 частину цього українського населення, що живе в Польщі охопить закон про зміну границь у державі. Згідно із статтею 3. вищезгаданого розпорядку, надгранична смуга в цілій державі обійме яких 20.000 км. кв., а в самих тільки воєвідствах полудневo-східних простір 5.922 км. кв. становить 5% цілої території Польщі, на якій живе переважно українське населення, а яку арт. 6 і 12 а, б, ц, д, зовсім позбавить власного існування, і варстату праці, одним словом непевности завтра, бо ніхто з них не зможе спокійно працювати, не маючи певности, чи завтра або післязавтра щонебудь з ним не станеться, бо попадаючи в конфлікт чи то із впливовим сусідом, чи з функціонарем адміністрації загальної чи самоврядної, чи вкінці зі звичайним смертельником, або з постерунковим державної поліції, які на основі особистих розрахунків перед міродайними чинниками можуть скваліфікувати поодиноку людину, як особу небезпечну для держави і для охорони границь Польщі,

ПОЛЕ ДО САМОВОЛІ АДМІНІСТРАЦІЙНОЇ ВЛАДИ.

Людина та буде позбавлена якоїнебудь оборони і правних засобів, бо рішення стає негайно викональне і вимагає мотивів, отже дана людина не зможе внести відклику на відому мотивацію, а відтак і скарги до Найвищого Адміністраційного Трибуналу. Заходить дальше питання з чого житиме людина виселена зі своєї місцевости, з місцевости, де прийшла на світ, де перебувала, де постійно жила, де мала свій власний варстат праці, коли втратила ґрунт під ногами і коли перенесеться до іншої місцевости. З чогож там вона жити буде? Маю враження, що буде тільки побільшувати кадри безробітних, а цеж не лежить ні в інтересі держави, ані в інтересі нашої суспільности.

Коли візьмемо на увагу, що міністер внутрішніх справ згідно із ст. 12а, може в цілім граничнім поясі або в його частині заказати набувати, посідати, арендувати, ужиткувати і управляти нерухомостями без попереднього дозволу воєводи, а навіть може заказати вести торговлю і виконувати промисл, працювати в торговлі і промислі, то знову виринає питання, чи того роду постанови закону не нарушують ст. 99 конституції, яка запевняє громадянам право власности і свобідного ужиткування землею. Є враження, що в даному випадку слід застановитися, що ст. 49 конституції уступ 2, де читаємо, що ніякий законодавчий акт не може стояти в суперечности з конституцією, матиме тут своє застосування. І Висока Палата повинна ухвалити внесення меншости, що хотять счеркнути ці статті. Слід дальше вадуматись над тим, що громадянин у граничнім поясі згідно із ст. 12а не зможе навіть свобідно розпоряджатись своїм майном на випадок смерти. Не знаю, як у практиці закон цей буде переведений. Уявляю собі, що в якійсь там місцевости Іван Зарічний є смертельно хорий і через те зневолений зробити розпорядок останньої волі. Тимчасом не вільно йому розпоряджатись своїм власним майном, своєю нерухомістю без дозволу воєводи. Мусить він звернутися телеграфічно або письмено до воєводи, а заки цей дозвіл прийде, Іван Зарічний умре, не наладнавши маєткових відносин поміж власними дітьми. Тому вважаю, що того роду закону у практиці не можна буде як слід застосовувати, а закон цей Висока Палата, дітюне не тільки нашу суспільність, але і суспільність польську, та взагалі всіх громадян Польщі, які в такім граничнім поясі більш як на 3.618 км. довжини, на просторі 108.540 км. житимуть.

НОВИЙ ЗАКОН І ЗАКОНИ КОНСТИТУЦІЇ.

Отже слід поставити собі питання, що коли це конечність державна і вона вимагає, щоб цього роду закон приняти, то чи досі держава не мала змоги боронити себе перед небезпечними одиницями іншими постановами закону? Ст. 79. конституції дає можливість Президентові Річипосполитої на випадок конечности оборони держави завести воєнний стан і тоді видати відповідні декрети, що можуть ту саму ціль осягнути, а саме ввести постанови закону про винятковий стан з дн. 16 березня 1928 р. Д.З. Р.П. ч. 32, поз. 307, зокрема прикласти постанови статті 6, 8, 10, 11, 12 і 15, що містять того роду ригори, які вимагається ввести новеля до розпорядку Президента Річипосполитої з 1927 р. про державні границі.

ЯК ВИГЛЯДАТИМЕ ДІЯЛЬНІСТЬ НАШИХ УСТАНОВ?

Коли призадумаюсь над ст. 12 д, то треба сказати Високій Палаті, що стаття ця наповняє нас направду великою журбою про цілість життя суспільного і культурного та економічного нашого народу.

Не знаю, як будуть стосувати закон про стоваришення, як будуть виконувати закон про кооперативи, як взагалі наші суспільні організації, як „Просвіта", „Рідна Школа", кооперативи споживчі, кредитові і молочарські з РСУК. на чолі і „Сільський Господар" зможуть вести свою діяльність, коли дадуть їм дозвіл на заснування таких товариств, але управа не матиме дозволу жити у граничнім поясі; в який спосіб можна буде вести цю діяльність, коли ревізор чи люстратор даного товариства, не зможе показатись у граничнім поясі, бо без дозволу воєводи того роду речі неможливо буде перевести. Вже сьогодні буває така практика у нас, що напр. в Косівщині чи в Сільщині люстратор або ревізор не має змоги переводити люстрації „Просвіт", або наших кооператив. Вважаю, що коли такий закон сойм ухвалить, то тоді ціла діяльність наших культурно-суспільних організацій стане під знаком питання, а вслід за тим ані державні чинники, ані українські чинники не матимуть ніякого впливу на розвій того роду організацій і коли суспільне життя ввійде в підпілля, то не буде це вказане ані для держави ані для нас.

Ось які мотиви кермували мною, коли на комісії дня 10 ц. м. ставив я внесення скреслити ці постанови. Зголосив я їх як внески меншости. І вношу, щоб Високий Сойм ввічливо внески ті ухвалив: просив я принаймні злагіднити цей закон, щоби тільки в виняткових випадках можна його стосувати, щоб вкінці „пас граничний" замінити на „надграничну смугу", або, щоб звузити розміри того закону бодай до 2 км. чи 6, а не до 30 км.! На жаль всі ці внесення перепали, тому вважаю за відповідне звернути увагу Високому Соймові, що цього роду закон і для цілої Польщі і для тих територій, на яких живе українське населення є направду дуже небезпечний. Вже п. референт Шалевич сказав, що слід уважати на те, щоб закон той з великою осторожністю стосували. Наскільки вчить нас життя і дотеперішні відношення адміністраційної влади взагалі, то там, де рішення адміністраційної влади не підлягає скарзі

можна сумніватись, чи той закон направду тільки у конечнім випадку будуть стосувати.

З огляду на ці сумніви, вношу, аби Високий Сойм внески меншости ухвалив.

II.

Промова посла В. Целевича.

Високий Сойме!

Урядовий законопроект у справі зміни розпорядку Президента Річипосполитої з дня 23. грудня 1927. р. про границі держави, який саме є предметом нарад сойму, змінює у суттєвий спосіб цей розпорядок Президента. Коротко говорячи, урядовий законопроект уводить на великих просторах держави і то в часі миру такий режім, надає владі загальної адміністрації такі великі управнення, накладає на поодиноких громадян, товариства і кооперативи такі обмеження і заборони, які у часі світової війни обовязували у т. зв. стислішому воєнному районі.

Про те, що це таке надгранична смуга і граничний пояс, та які великі простори держави, вони обіймають, говорив мій передбесідник, посол д-р Троян. Всеж, мушу додати, що граничний пояс, в дійсности може обіймати куди більше, як 30 км. ширини від границі. Урядовий законопроект постановляє в арт. 10: „Міністер внутрішніх справ може, коли огляди безпеки і охорони границь того вимагають, поширити простір граничного поясу на всі або деякі повіти, що сусідують з граничними повітами". Значить міністр внутрішніх справ має право розпорядком удвоє побільшити простір граничного поясу так, що у часі миру майже половина простору цілої держави може уявляти собою стисліший воєнний район.

ОБМЕЖЕННЯ В ГРАНИЧНОМУ ПОЯСІ.

Отже які обмеження має право адміністраційна влада, а саме міністр внутрішніх справ, воєвода, чи повітовий староста вводити у життя у надграничній стрефі і у надграничному поясі? Вичислю їх за катеґоріями:

1) Воєвода, або делеґований воєводою повітовий староста, може заборонити мешкати і перебувати поодиноким особам на просторі надграничної стрефи (отже 2 до 6 км. від границі), на означений час, або постійно, коли огляди безпеки і охорони границі цього вимагають. (Додаток до арт. 6).

2) Міністр внутрішніх справ може, коли огляди безпеки держави або охорони границь того вимагають, видати на цілому просторі граничного поясу, або на його частині польським громадянам і польським особам правним заборону набувати нерухоме майно на підставі акту між живими, або на випадок смерти, таке майно винаредовувати або ужиткувати, без попереднього дозволу воєводи (арт. 12 а).

3) Міністр внутрішніх справ може, коли огляди безпеки держави, або охорони границь цього вимагають, заборонити польським громадянам, або польським правним особам виконувати торговлю або промисл, або кермувати роботами і підприємствами без попереднього дозволу воєводи (арт. 12 а).

4) У граничному поясі може воєвода заборонити затруднювати поодинокі особи в торговельних і промислових підприємствах і те саме право має інституція публичної ужиточности з оглядів публичної безпеки або охорони границь (арт. 12 в).

5) Воєвода може припинити або заборонити діяльність кожного товариства, союзу, чи кооперативи, або їх відділів на просторі граничного поясу, коли признасть, що така діяльність не є вказана з оглядів публичної безпеки, або охорони границь держави. (арт. 12 г).

Таким велитенським обмеженням може підлягати життя одиниць і цілого суспільства у граничному поясі. До цього треба додати, що всі розпорядки влади у тих справах, не вимагають ніякого обоснування і що від них нема ні відклику, ні позву до Найвищого Адміністраційного Трибуналу.

ОБОРОНА ДЕРЖАВИ І НАСТРІЙ НАСЕЛЕННЯ.

Без сумніву урядовий законопроект складено в інтересі оборони держави. Проте думаю, що у практичному застосуванні може він дати саме протилежні наслідки від намірених, а саме наслідки суперечні з інтересами оборони держави.

Супроти того, що в сучасній війні бере безпосередню або посередню участь ціле суспільство, вислід війни залежить від відношення до неї всього населення, від моральних сил суспільства змобілізованих вже у часі миру. У меморіялі начальної французької команди з 1916. р. читаємо: „Духові чинники мають сьогодні на вислід війни куди більший вплив, як давніше; вміру, як розвиваються матеріяльні засоби знищення противника, розвивається також відпорність духа вояків: моральні сили суспільства виявляються при оконечному підрахунку все сильніші від матеріяльних наслідків". Вислід світової війни доказав, що війна є драмою, в якій головну ролю грають пристрасти і що для успішного ведення війни треба мобілізувати моральні сили суспільства. Треба зробити їх відпорними на розкладову роботу противника. Я глибоко переконаний що виселювання громадян держави в часі миру з їх батьківських загород, заборона купувати нерухомости, заборона виконувати промисл і торговлю, заборона діяльности товариств, союзів і кооператив, може і мусить викликувати серед широких шарів громадянства велике огірчення, а вкупі з тим доводити до ослаблення моральних сил суспільства, потрібних в інтересі оборони держави.

ІК МОЖА БУДЕ ЛІКВІДУВАТИ УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ?

Наведені вгорі постанови урядового законопроекту дають нагоду владі загальної адміністрації леґально ліквідувати українське культурноосвітне, господарське і суспільне життя на великих просторах держави, і можливість масового переселювання українського населення. Побоюємося, що в практичному застосуванні закону серед обставин, в яких живемо, не можна виключити, що повітова і воєвідська влада під претекстом публичної безпеки і охорони границь буде вотрявати в кожну ділянку українського індивідуального і збірного життя і буде цей закон нагинати для політичних цілей, а це може спричинити ліквідацію зорганізованого українського життя.

Що наші побоювання є слушні, доказує це дотеперішня поведінка адміністраційної влади супроти українського населення. Вже на основі дотеперішніх законів і розпорядків, повітові старости забороняють доступу до надграничної смуги освітнім і кооперативним українським діячам, і тимсамим утруднюють діяльність тим українським орґанізаціям. Ті факти загально відомі в районі Сколього, Копичинець і Заліщик. Повітова влада виселює вже тепер деяких громадян української народности з надграничної смуги з оглядів політичних, які не мають нічого спільного ні з безпекою, ні з охороною границь. Всі ті, що знають психольоґію села, знають, що часом виселення одного селянина, відірвання його від землі, може змінити настрій цілого села, ба навіть настрої цілої околиці, а вслід за тим, може це бути шкідливе для інтересів держави. Дальше є фактом, що вже тепер час-від-часу повітова влада веде хрестоносний похід чи то проти українських молочарських кооператив, чи проти дитячих садків, чи проти інших освітніх чи спортових товарств. Тепер можлива є ще боротьба проти безправних розпорядків влади. Є ще змога виказати правними засобами, що деякі рішення є безпідставні.

ЯК МОЖЕ ВИГЛЯДАТИ ТАКИЙ ЗАКОН У ПРАКТИЦІ?

По ухваленні цього законопроекту влада дістане новий атут, нову сакраментальну формулу „публична безпека". „охорона границь цього вимагає" і на тій основі зможе ліквідувати українське життя. Не знаю, які будуть інтенції центральної влади у справі пристосування в життя цього законопроекту. Одначе знаємо, що повітова і воєвідська влада буде часто інтерпретувати цей закон в некористь українського населення і українських товариств. Коли йде про моральні сили української нації, то мусимо ствердити факт, що всюди там, де розвивають свою діяльність українські товариства, наш національний орґанізм є відпорний на аґітацію комінтерну і його аґентів. Гірше представляється справа там, де

українські товариства є слабо розвинені. Там аґітація комуністів, як напр. на Волині, має широке поле до попису. Мушу також ствердити цікаве явище, що у траґічних львівських подіях брали участь польські підльвівські села, а стримались від участи українські села. Що більше, міністрові внутрішніх справ подав я до відома кілька випадків, що повітова влада свідомо чи несвідомо підпомагає діяльність комуністичних аґітаторів. Це все доказує, що влада загальної адміністрації не завсіди орієнтується у відносинах і дуже часто робить нетакти і мобілізує настрої суспільности проти себе.

Високий Сойме! Побоюємося, що постанови цього законопроекту у практичному життї будуть викликувати серед українського громадянства огірчення, що будуть утруднювати, а навіть перекреслювати спробу нормалізації польсько-українських відносин і думаю, що нормалізація польсько-українських відносин лежить також в інтересі оборони держави. На соймовій буджетовій комісії в дискусії над буджетом міністерства військових справ, мав я честь в імени Української Парляментарної Репрезентації заявити наше позитивне відношення до оборони держави і до армії. Наскільки виступаємо тепер проти деяких постанов цього законопроекту, то кермує нами глибоке переконання, що робимо це в інтересі нормалізації польсько-українських відносин.

Тимто в імені Української Парляментарної Репрезентації прохаю Високий Сойм взяти на увагу всі наші поправки.

•

Прим. Редакції: Як уже відомо, всі внески меншин відкинені і закон принятий у первісному вигляді

Наслідки анархії в Еспанії.

На засіданні еспанського парляменту провідник католицької акції Жіль Роблес ствердив, що від часу, як повстав уряд людового фронту в Еспанії знищено 160 церков. В бійках з політичними противниками згинуло 267 людей, а 1.287 ранено. Впродовж останнього місяця революціонери підпалили або знищили 69 партійних льокалів, 10 редакцій, кинули 146 бомб і оголосили 113 загальних, а 228 частинних страйків.

Енерґійні урядові розпорядки задля вдержання порядку є зовсім безуспішні. Правиця не хоче використовувати теперішнього політичного положення, але противиться тільки розпанощенню анархії в Еспанії.

Нині у Великому Театрі премієра давно очікуваного чисто-львівського твору
„На Личакові" Віктора Будзинського.
Комічні типи передвоєнного Львова! Оригінальні львівські пісоньки! Правдивий львівський гумор!

Заняття для безробітного учительства.

В міністерстві віроісповідань і загальної освіти відбувся зїзд начальників персональних бюр шкільних кураторій, що радили над справою затруднення кандидатів на вчителів у вселюдних школах. Скарбовий закон признав 2.000 нових етатів для вселюдного шкільництва і через те теперішній стан у цій ділянці зменшиться на 25 проц.

Підчас нарад висунено постулят затруднити в новому шкільному році безплатних практикантів до служби із старих семинарійних річників 1928—1932.

В новому шкільному році передбачується деякий відплив безробітних учителів з округи познанської, краківської та львівської до інших округ.

През. Рузвельт в обороні національних меншин.

Міністер внутрішніх справ Ікіс заявив на жидівському бенкеті в Ню Йорку, що президент Рузвельт завсіди журиться долею меншин в Америці, та дуже жалує, що в теперішніх часах ще переслідують національні меншини у старому краю.

Він теж пригадав, що президент Рузвельт в письмі до конґресу 3. січня осудив переслідування національних меншин в Европі.

Присилайте передплату!

Великий процес ОУН у Львові.

ВІСІМНАЦЯТИЙ ДЕНЬ РОЗПРАВИ.

В четвер, вісімнацятого дня, розправа почалася з одногодинним опізненням, бо трибунал радив над внесками оборонців. Спершу зізнавало кілька хвилин ще двох свідків, відчитано деякі документи з т. зв. архіву Сеника, карні карти деяких підсудних. Опісля оборонці зголосили внески, які трибунал відкинув.

ЗІЗНАННЯ ОСТАННІХ ДВОХ СВІДКІВ.

Св. Олександер Матла, на домагання обор. д-ра Горбового заприсяжений, зізнав, що в Юнацтві не працював. Два питання обор. д-ра Горбового до свідка предсідник відхилив, а трибунал затвердив цю постанову. Далі на питання цього оборонця свідок відповів, що прокуратор обвинувачував його за працю в Юнацтві, але суд увільнив свідка від вини і кари. На питання підс. Равлика свідок відповів, що з ним підсудним ніколи не стрічався.

Св. Теодор Еліяшевський, на домагання прокуратора заприсяжений, зізнав, що у друкарні „Час" друкувалися при кінці травня 1930 р. летючки ОУН.

ПРОТИ ВІДЧИТУВАННЯ АКТІВ З Т. ЗВ. АРХІВУ СЕНИКА.

Обор. д-р В. Загайкевич поставив внесок, щоб трибунал ареасумував своє рішення у справі відчитання деяких документів з т. зв. архіву Сеника, бо оборонці не знають в який спосіб вони дісталися, не знають теж навіщо їх мають тут відчитувати.

Прокуратор спротивився цьому внескові і подав, що документи мають відчитати на доказ, що підс. д-р Б. Гнатевич був краєвим командантом УВО.

Обор. д-р Горбовий пригадав, що між Польщею і Чехословаччиною є міжнародня умова у справі видавання осіб і річей... Тут предсідник перервав оборонцеві кажучи, що далі не дозволить йому в цій справі промовляти. По нараді з вотантами предсідник заявив, що відписи документів з т. зв. архіву Сеника мають усі познаки урядових документів і доручив вотантові Бітнерові, щоби відчитав деякі з цих документів.

ВІДКИНЕНІ ВНЕСКИ.

Опісля протоколянт відчитав рішення трибуналу, який відкинув внески обор. д-ра Яримовича та обор. д-ра Е. Давидяка. Трибунал рішив лише відчитати перше свідоцтво д-ра Райна про психічну недугу підс. Р. Сенькова.

По півгодинній перерві протоколянт відчитав карні карти деяких підсудних.

НОВІ ВНЕСКИ ТРИБУНАЛ ВІДКИНУВ.

З черги низку нових доказових внесків зголосили оборонці: д-р В. Горбовий, д-р В. Загайкевич, д-р В. Старосольський і м-р Жизневський.

Обор. д-р Горбовий поставив внесок, щоб трибунал наказав поліції привести до суду трьох допущених свідків і крім того допустив двох нових свідків: д-ра Коса та о. Трешньовського на обставину, що М. Косівна підчас відомих подій в Угнівщині з весною 1934 р. не приїздила зі Львова до Угнова і тому підс. Равлик не міг з нею тоді зустрічатися в Угнові. Далі щоб допустив доказ з „Діла", „Нового Часу", „Нашого Клича" та інших часописів за місяці серпень—жовтень 1933 р. на обставину, що вся українська преса протестувала проти большевицького терору і голоду на Совітській Україні.

Обор. д-р В. Загайкевич поставив внесок, щоб трибунал зареквірував оригінальні акти з т. зв. архіву Сеника, бо тут прокуратор предложив не оригінальні акти, лише відписи з відписів цих документів. Одночасно суддя Вітушський з Варшави зладжуючи ці відписи стверджив, що вони в деяких місцях нечиткі. Оборонці не знають, чи це оригінальні акти нечиткі чи відписи документів. По предложенні оригінальних актів оборона зможе виказати не лише нечиткість, але теж неправдивість цих актів. Далі цей оборонець поставив внесок, щоб трибунал переслухав як свідка дир. І. Лисого на обставину, що підс. д-р Б. Гнатевич у 1930, 1931 роках працював постійно в „Сільськім Господарі" і нікуди не виїздив за кордон. Вкінці, щоб допустив акти зі слідства з 1932 р. проти цьогож підс. д-ра Гнатевича, в яких він докладно подав, де перебував у згаданих роках.

Обор. д-р В. Старосольський на вступі підкреслив, що зміст нотатки в актах т. зв. архіву Сеника того роду, будьтоби оборонці: д-р Ст. Шухевич, д-р В. Старосольський і д-р С. Шевчук дістали гроші від організації за оборону, є неправдивий. Опісля поставив внесок, щоб трибунал допустив річник „Бюлетіню" краєвої екзекутиви ОУН і річник „Студентського Шляху" за 1934 р., в яких є статті на ідеольогічні теми, до авторства яких підс. Стецько признався на розправі перед двома днями. На цю саму обставину покликався цей оборонець на річник часопису „Наш Клич" з 1933 р., де знову підс. Янів писав вступні статті на ідеольогічні теми та про ліcлянництво української молоді. Вкінці оборонець просив допустити ч. 2—3 „Студентського Шляху" з 1933 р., де теж є стаття підс. Янова. Всі ці статті були підписані псевдонімами, але обидва підсудні признались на розправі до їх авторства.

Обор. м-р Жизневський поставив внесок, щоб трибунал відчитав постанову львівського суду з березня 1936 р. на обставину, що проти підс. Спольського суд припинив слідство за провини зі ст. 154 к. з. (поширювання летючок).

Прокуратор підкреслив, що не вірить у правдивість нотатки і не каже, що оборонці дістали гроші від ОУН, та спротивився вище згаданим внескам оборонців. По репліці оборонців: д-ра В. Загайкевича та д-ра Горбового трибунал пішов на нараду і відкинув усі зголошені внески. Така сама доля стрінула останні два внески д-ра Загайкевича у справі допущення доказу, що підс. Свенціцька не писала ніяких грипсів у вязниці у Львові.

ХЕМІЧНИЙ СКЛАД ПЕТАРДИ І ЛЯБОРАТОРІЯ ВИБУХОВИХ МАТЕРІЯЛІВ.

Після того обор. д-р Горбовий поставив кілька питань до підс. Бандери і підс. Стецька, а підс. д-р Гнатевич до підсудних: Макарушки, Бандери і Малюци.

І так на питання оборонця, який хемічний зміст був петарди, що її підкинули у друкарні, де друкувалась „Праця", підс. Бандера відповів, що в петарді був екразит, хльоропікрина та пікринізм. Далі підсудний виснив, що була зорганізована лябораторія вибухових матеріялів, в якій виробляли вибухові матеріяли в необмеженій скількости. Тут прокуратор спротивився ставленню таких питань і предсідник відхилив дальші відповіди підс. Бандери у цій справі.

ТЕРОР БОЛЬШЕВИКІВ ВИКЛИКАВ РЕАКЦІЮ ОУН.

На дальше питання цьогож оборонця підс. Бандера згадав, що відкликуючи атентат на ред. А. Крушельницького міркував, що його стріне на Совітській Україні така доля, яка стрінула інших українських інтелігентів, або ред. Крушельницький своїм дальшим підлабузнюванням до большевиків здискредитується зовсім. У протибольшевицькій акції ОУН вхопилася фізичних метод боротьби тому, що саме большевики послуговуються увесь час фізичним терором. Вкінці підс. Бандера виснив, що кандидат на члена

Нова книжка. Бібліотека „Діла"

„ЧОРТИЦІ"

БАРДЕ Д'ОРЕВІЛІ.

Архитвір великого письменника.

Пять могутніх картин, з яких кожна залишається так живо в уяві, як безпосередньо взяв їх автор з життя.

Ціна зол. 2·50, з почтовою пересилкою зол. 3·—.

о. О. ПРИСТАЙ. 46

В АМЕРИКАНСЬКОМУ ВАВИЛОНІ.

Заки приїхали перші целебси в 1894. році й заки найвища церковна влада надумалася, чи пак дала себе вблагати, щоб іменувала першого єпископа С. Ортинського в 1907. році, нашу Церкву встигли вже опанувати салуністи, а поруч з ними радикали і ріжні соціялістичні безбожники. Вони захопили в ній ті права, що їх повинен мати в першій мірі єпископ і духовенство, та компромітували її, понижували, а вреші довели до її упадку. Священики й єпископ були безсильні, щоб зробити в ній порядок. Занадто пізно прислали їх сюди, коли ціла будова була вже готова й вросласся в американський ґрунт. Треба би було хіба зруйнувати її перегнилі фундаменти й наново будувати Церкву.

Почалася боротьба на два боки. Передовсім треба було поборювати світських наїздників, можновладних салуністів і безбожних т. зв. „поступовців", що вдерлися до Церкви, присвоїли собі її права і вносили туди хаос. А враз з тим свідома частина духовенства під проводом єпископа мусіла вести боротьбу з цареславною схизмою, що наче пошесть поширювалася в парі з політичним москвофільством.

24. НОВА ХВИЛЯ ЕМІҐРАЦІЇ.

Юрба любить не те, що добре, але те, що їй подобається. Валтер.

До приходу першого українсько-католицького єпископа С. Ортинського до Америки, себто до 1907. року, еміґрація зі східньо-галицьких повітів не мала ще масового характеру. Більшість переселенців творили тоді лемки з обох боків Карпат. Перші наші американські парохії були лемківські. В них рідко зустрічалося людей з Поділля, Покуття і взагалі з околиць на схід від Сяну. А як де й знайшовся якийсь подолянин, то про нього звичайно ніхто в парохії не знав. Він жив осторонь інших, а церкву обминав. Священик бодай двічі на рік навідувався до своїх парохіян. Ходив до них з кропилом на йорданські свята й у велику суботу на посвячення пасок, а про те хіба припадково довідався, що в його парохії живе також хтось з Поділля. Тимбільше цей земляк не давав про себе чути церковним колекторам, щоб не потребував платити щомісячну колекту на утримання церкви. Бо він був радикал. Не хотів нічого спільного мати з церквою. Цеж противилося його „поступовим" поглядам, що їх іще в Галичині вщепили йому агітатори радикальної партії.

В 1902. році вибухнув з цілою силою у Східній Галичині масовий рільничий страйк. Він був звернений проти дворів, де селяни мусіли працювати за півдурно. З того часу вони почали шукати собі ліпших заробітків закордоном, особливо в Прусах. Спершу це був сезоновий еміґраційний рух, але згодом деякі сезонові галицькі робітники виїжджали до Прус, щоб там заробити собі грошей на корабельну карту до Америки. Вистачило, що кількох виїхало туди. Вони повідомили свояків і знайомих у краю про американський добробут, а прислані доляри потверджували це й заохочували інших спробувати щастя.

Чутка про багату Америку хутко рознеслася по цілій Галичині і дійшла навіть до найглухіших її закутин. Одночасно довідувались селяни, що в Америці маємо вже свого єпископа. Це ще більше додавало їм відваги, щоб також вони їхали за море, куди їх виганяли чорні галицькі гаразди: недостаток землі, брак господарського варстату праці, немилосерні податкові „драчки".

За першими смільчаками виїжджали сотні, а згодом і тисячі нових переселенців. Настала велика еміґраційна гарячка, приблизно від 1905. аж до 1914. року, себто до вибуху світової війни. Не було тоді обмежень: хто хотів, міг їхати. Тільки мужчини мусіли відбути свою військову службу, хоч і деякі не оглядались на неї. Через кордон легко було просмикнутися, а там пиши, як звали. Найважніше, щоб мав гроші на „шифкарту", а все інше йшло вже гладко. Як не мав їх, то мусів продати щось з господарства або позичити в жида. Запопадливіші заробляли собі в Прусах на дорогу до Америки.

Перші наші еміґранти, лемки, були вельми побожні люди й вірно трималися своєї церкви. Навіть москвофільство, що ним вони були сильно заражені, не мало великих успіхів, якщо йшла мова про їх перехід на „русское православіе". Московський святійший синод не щадив грошей, а його батюшки, псаломщики, архієреї та світські агенти докладали всіх зусиль, щоб „завертати" лемків на схизму. Одначе часто спотикалися на лемківській відпорности проти чужих впливів. В кожному разі вложений капітал та інтенсивна агітація за цареславієм не принесли москвофільським „діятелям" сподіваних успіхів. (Далі буде.)

ОУН мусів знати ідеольогію, а вступаючи формально в члени скласти приречення.

Кілька питань обор. д-ра Горбового до підс. Стецька предсідник відхилив.

ВИЯСНЕННЯ ПІДСУДНИХ У СПРАВІ Д-РА Б. ГНАТЕВИЧА.

Коли підс. д-р Гнатевич заявив, що хоче скласти деякі вияснення, предсідник зазначив, що згодиться, якщо він поставить хіба нові доказові внески. Підсудний — на спротив прокуратора — виясняв, що в 1930 і в 1931 р. не виїздив до Віляново під Варшавою.

На кілька питань підс. д-ра Б. Гнатевича до підс. Я. Макарушки цей останній виявснив, що оба працювали в Українському Спортовому Союзі і при нагоді балакали на спортові теми. Підс. Макарушка виясняв, що не мав ніколи до діла організаційно з підс. Гнатевичем ні не розмовляв з ним про справи ОУН. На дальше питання цього підсудного, чи підс. Макарушка знає якінебудь факти, які виключали би його участь в ОУН, підс. Макарушка оповів, що в 1930 р. на доручення бл. п. Охримовича переписував на машині „код" (рід тайного письма). Там були прізвища ріжних осіб, але прізвища підс. д-ра Гнатевича не стрічав.

Тут прокуратор запитав негайно підс. Гнатевича, звідкіля він знає, що підс. Макарушка переписував „код". Підсудний заявив, що про переписування „коду" взагалі не згадував, а підс. Макарушка додав, що про цей факт згадав тому, що його пригадав собі.

На питання підс. д-ра Гнатевича підс. Бандера заявив, що в часі своєї організаційної діяльности ніколи не стрічався ні з д-ром Б. Гнатевичем ні з його прізвищем. На дальше питання цього підсудного Бандера відповів, що не може виявити, хто був краєвим комендантом УВО в 1930 р., в 1931 р. або в 1932 р.

Вкінці підс. Малюца теж заявив, що хоч в організації працював від 1931 р., не стрінувся ніколи з підс. д-ром Б. Гнатевичем. Додав, що підчас слідства у Варшаві питала його поліція про підс. д-ра Гнатевича.

БЕЗЛІЧ ПИТАНЬ ДО ПРИСЯГЛИХ СУДДІВ.

Після того протоколянт відчитав коло 80 питань, які поставив трибунал суддям присяглим у справі вини поодиноких підсудних.

Коли обор. д-р В. Старосольський поставив внесок, щоб предсідник відложив розправу до пятниці і дав змогу оборонцям нарадитися над відчитаними питаннями, предсідник по тихій нараді з вотантами прихилився до спротиву прокуратора і розправи не відложив, лише перервав її в год. 3-ій до год. 5-ої пополудні так, що оборонці мали ледви 2 год. часу, щоб нарадитись і зголосити нові евентуальні питання.

ЗАСАДНИЧА ПОПРАВКА ДО ВІДЧИТАНИХ ПИТАНЬ.

В год. 5.20 розправа йде далі. Обор. д-р В. Старосольський в імені всіх оборонців вносить змодифікувати форму всіх питань. Далі оборонець вносить, щоб всіх підсудних, яким закидається приналежність до ОУН, а в звязку з нею поодинокі вчинки, а саме атентати і т. д. — поставити замість поодиноких питань щодо поодиноких атентатів одно тільки питання. Це питання повинно містити в собі фактичний стан зі ст. 96. к. к. (підготова держ. зради) і закид цих конкретних атентатів, але не як відорваних учинків, лише як учинків, що є частинами головного закиду, себто злочину держ. зради.

Мотивуючи внесок оборонець вказує на те, що сам акт обвинувачення підносить, що кожний з тих атентатів був доконаний членами ОУН і з її наказу для осягнення чи пак підготови цили ОУН, себто відірвання частини від цілости держави. Отже є вони частинним виконуванням держ. зради, яка очевидно все мусить складатися з поодиноких конкретних учинків. Вчинок, який зрештою сам собою порушує карні постанови, стає злочином держ. зради, коли його доконано як частину загального складного чину, яким є держ. зрада. Щодо кари має тут місце т. зв. ідеальний збіг, коли то одним учинком порушені ріжні карні норми, а в такому випадку вчинок остає один, а кару накладається згідно з цією зпоміж нарушених ним норм, яка є загрожена тяжкою карою. Отже в цій справі на випадок ствердження питання, був би підсудний признаний винним злочину підготови держ. зради зі ст. 96. у збігу зі ст. 225 к. к. і караний згідно з тією останньою статтею, де грозить вища кара.

Обор. д-р Загайкевич вносить змодифікувати питання щодо вини підс. Машака. Обор. д-р Павенцький зголосив зміну питання щодо підс. Підгайного і Зарицької. Обор. д-р **Горбовий** ставить два питання до присяглих суддів в імені Ст. Бандери та 4 питання в імені підс. Качмарського.

Прокуратор спротивився всім внескам оборонців.

В год. 6. трибунал пішов на одногодинну нараду.

ЕСПАНСЬКИЙ УРЯД БЕРЕТЬСЯ ДО АНАРХІСТІВ.

МАДРИД, 18. 6. ПАТ. Після вчорашніх сутичок між страйкарями міністер внутр. справ розвязав централю „народньої конфедерації праці", яку опанували анархістичні синдикалісти.

КІНЕЦЬ КРИЗИ ШВЕДСЬКОГО УРЯДУ ЗБЛИЖУЄТЬСЯ.

СТОКГОЛЬМ, 18. 6. ПАТ. Консерватисти і народники приняли пропозицію лідера селянського союзу, щоб утворити коаліційний уряд.

НОВИЙ ПОЛЬСЬКИЙ АМБАСАДОР У МОСКВІ

ВАРШАВА, 18. 6. ПАТ. Президент держави іменував амбасадором Польщі в Москві д-ра Вацл. Гжибовського, дотеперішнього держ. підсекретаря в президії ради міністрів. Уряд СССР згодився вже на цього амбасадора.

—o—

До зміни в Дирекції „Діла".

Від голови Надзірної Ради Вид. Спілки „Діло" дістаємо такого листа:

„У звязку з тенденційними замітками, які появились в українській пресі про зміну у складі Дирекції „Діла", заявляю як голова Надзірної Ради Видавничої Спілки „Діло", що п. посла Василя Мудрого не „усунули", а сам він уступив з Дирекції „Діла" з чисто ділових причин: при теперішній своїй праці п. пос. В. Мудрий не має змоги присвятити стільки часу, скільки цього вимагають дуже складні агенди Дирекції „Діла".

Д-р Дмитро Левицький.

НОВИНКИ.

— ПОДАЄМО ДО ЗАГАЛЬНОГО ВІДОМА, що всякі оповістки про загальні збори, концерти, відчити, товариські сходини, посмертні згадки та вістки особистого характеру містимемо тільки за оплатою. — Адміністрація „Діла".

— На уфундування вітражу в Успенській церкві з нагоди 70-ліття о. кан. Д. Лопатинського зложили: о. І. Винницький зі Стрия 10 зол., о. І. Хавалка з Хмільна 5 зол.

— Попис елевів Вищ. Муз. Інституту ім. М. Лисенка у Львові **на Личакові,** відбудеться в пятницю 19. ц. м. в год. 16.30 в салі „Просвіти", вул. Крупярська 15. 2287

— Пригадка! Річні пописи елевів Вищого Музичного Інституту ім. М. Лисенка у Львові будуть: **пятниця** (19. VI.) 8.15 веч. (Велика саля); **субота** (20. VI.) 7. вечор. (Мала саля); **неділя** (21. VI.) 11.30 рано (Мала саля); **понеділок** (22. VI.) 8.15 вечор. „Ноктюрн" (Вел. саля). 2294

— Свято Селянки в Радехові, яке з причини дощу в дні 7. VI. не відбулося — **відбудеться невідкличино в дні 28. VI.** без огляду на погоду.

— Позір Самбірщина! В Угерцях Заплатинських біля Самбора (4 км.) відбудеться 5. липня ц. р. посвячення памятника на місці, де перед 300 роками була перша українська друкарня оо. Василіян Павла Домжив-Людковича і Єромонаха Сильвестра. Про це церковне свято повідомляє доокличне українське громадянство Комітет.

— День Просвітянки улаштовує філія „Просвіти" в Бродах в неділю, 28. ц. м. Після богослуження на цвинтарі церкви св. Юра в год. 11. похід на спортову площу „Богун", де в год. 12. розпічнеться святочна академія з програмою: 1) промова делегата Матірного Т-ва зі Львова; 2) продукції читальняних хорів; 3) продукції хору місцевого „Бояна"; 4) вправи дівчат при звуках орхестри.

— „Промінчик Сонця Любови". Під цим нагoловком почали оо. Студити в Уневі видавати маленьку релігійну газетку, що виходить раз у місяць і має всього 4 сторони друку. Одно число „П. С. Л." коштує 2 сотики.

— Весілля без алькоголю. Гарний звичай вводиться тепер поволі по наших селах: справляти весілля і всілякі забави без алькоголю. Недавно відбулося безалькогольне весілля п. Івана Горбатого з п. Анною Королик в Черневі мостиського повіту. Гості не тільки забавлялися весело і тверезо, але йдучи за гаслом „замісць на алькоголь гроші на Рідну Школу!" зібрали між собою 7.30 зол. і переслали до Головної Управи Рідної Школи у Львові. Честь і слава примірним громадянам села Чернева! — Хто черговий?

— Кепура в радіо. Дня 27. червня ц. р. вечором Польське Радіо передасть з варшавської фільгармонії концерт, в якому Кепура виконає ріжні оперові арії. На другий день, 28. ц. м. в год. 10. рано в часі богослуження на пл. Пілсудського Кепура відспіває „Аве Марія" Гуно́да і „Пісню душі" Адама. Після богослуження радіослухачі почують ще арію з опери „Страшний двір" і пісню Мінхгаймера.

— Новий академічний рік. На основі розпорядку міністра релігійних віроісповідань і освіти академічний рік 1936/7 розпічнеться 1. вересня ц. р. Дня 26. вересня кінчаться іспити та кольоквії. Від 21. вересня до 3. жовтня переведуться вписи кандидатів, перевірка документів і ступня підготування кандидатів до студій на даному виділі. Виклади і вправи розпічнуться 5. жовтня ц. р. Поділ академічного року на семестри і триместри, перерви й речинці іспитів залишаються без змін.

— Відкинена касація. У найвищому суді у Варшаві відбулася 17. ц. м. касаційна розправа 14 українців, яких окружний суд у Стрию засудив на кари від 5 до 8 літ вязниці у звязку з експльозією бомби під хрестом у Верині пов. Жидачів. Як відомо, від цієї експльозії згинув сільський поліцай, що на приказ державної поліції викопував хрест, поставлений на місці, де зловили Василя Біласа і Дмитра Данилишина. Найвищий суд відкинув зголошену касацію і потвердив присуд стрийського суду.

— Нові приписи про міські вибори. „Вістник Законів" оголосив зміну розпорядку про вибори до міських рад. На основі цього розпорядку час від оголошення виборів до їх виконання можна продовжити для більших міст із 30 до 90 днів.

— Затьма сонця. У пятницю, 19. червня, можна буде бачити затьму сонця. Підчас найсильнішої фази затьми місяць заслонить сонце у Львові 0.77, на Покутті у джерел Черемошу 0.83 частини соняшнього щита. У Варшаві затьма буде в год. 4.18 рано, трохи пізніше у Львові й на Покутті.

— Влом до колектури. До колектури „Надія" при вул. Легіонів у Львові вломилися нічю злодії, розбили велику огнетревалу касу та забрали 16 ам. долярів, 1 облігацію будівельної позички, 1 облігацію стабілізаційної амер. позички номінальної вартости 1000 долярів у золоті, почтові марки, готівку 610 зол., а навіть пять штук фальшивих передіравлених 2-золотівок. Злодії оставили на місці приладдя для влому.

— Львівська хроніка. За влом до ресторану Атляса в Ринку та крадіж горівок тамже суд засудив Володимира Бобелю на 2 роки, а Михайла Хомина (вже сім разів караного) на 3 роки вязниці. — На розі вул. Сапіги та Городецької біля костела св. Єлисавети авто переїхало 70-літню Емілію Козу, яка наслідком ран померла в шпиталі. — При вул. Вольносць ч. 3 скочила з IV. пов. на вулицю 28-літня Катерина Козак. — При пересуванні льокомотив на двірці колеса льокомотиви зломили ногу 44-літньому залізничникові Іванові Долинському. Забрали його до шпиталю. — При вул. Грунвальдській при дороговій роботі усунулася земля та присипала 58-літнього робітника Пилипа Горнунга. Робітники відкопали його. Потовкло йому обі ноги. — Із хати Анни Робак при вул. Спадистій ч. 1. крізь відчинене вікно, як власники спали, злодії вкрали жіноче і мужеське футро та срібний годинник.

Смачний сос з правдивих грибів можна легко приладити в кількох мінутах з кістки сосу грибкового Кпорр

— **Хто виграв?** В нинішнім тягненні держ. льотерії кляс. впали м. ін. такі більші виграні: 20.000 зол. на ч. 124343, 5.000 зол. на ч. 75947 84840 102986 172994, 2.000 зол. на ч. 87818 147144, 1.000 зол. на ч. 35685 118577 120324 122650 158656 175626, 500 зол. на ч. 15597 145191 165966 177717 184472, 400 зол. на ч. 58485 62646 63553 65259 66026 80736 88347 95613 103196 152355.

— **Поліціянтки з матурою.** До Львова прибуло з Варшави 8 поліціянток, що обняли службу при слідчому виділі для боротьби зі злочинністю серед малолітніх. Пять із тих поліціянток має іспит зрілости.

— **Війти платять на фонд праці.** Міністерство суспільної опіки повідомило самоврядні уряди, що оплату на фонд праці у квоті 1 проц. слід стягати теж від постійних винагород війтів, фахових і нефахових.

— **М-ра Я. Рака припинили в правах.** Адвокатська палата припинила у правах адвокатського апліканта м-ра Ярослава Рака, засудженого на 6 літ вязниці у процесі за вбивство мін. Перацького.

— **Іспит зрілости** в державній гімназії з українською мовою навчання в Перемишлі відбувся в днях від 3—10. червня ц. р. під проводом директора заведення Степана Шаха. До письменної частини іспиту приступило 66 абітурієнтів з двох відділів. На основі письменного іспиту перепало 7 абітурієнтів, а при устнім репробовано 6; разом 13. Зложило іспит зрілости 53 абітурієнтів, отже 80 проц., а саме: Бернакевич Евген, Будзиновський Евген, Буцяк Ярослав, Василюк Мирон, Вітик Микола, Гула Микола, Гучко Роман, Голембйовський Гриць, Ґут Богдан, Евстахевич Володимир, Завійський Мирон, Зубрей Орест, Живко Осип, Жовнір Мирон, Кліш Йосафат, Кривуляк Володимир, Крупа Теодоз, Кузьмінський Михайло, Кукурба Микола, Лапичак Роман, Левандівський Володимир, Мазяр Богдан, Макар Роман, Малецький Мирон, Паркасевич Іван, Пердак Микола, Пиняло Микола, Помірко Михайло, Потічний Ярослав, Онуферко Роман, Радьо Мирон, Россовський Дмитро, Склепкович Любомир, Смолій Іван, Стахів Евген, Стельмахів Гордій, Стецик Богдан, Тарнавський Володимир, Турко Зенон, Турко Ярослав, Феденишин Тадей, Футрик Роман, Шалько Володимир, Шевчук Микола, Шпиталь Ярослав, Ярка Володимир, Ярка Денис, Яцків Мирослав. Прощання абітурієнтів відбулося в день Божого Тіла, 11. червня, яке злучено зі святом 40-ліття першої матури в перемиській гімназії і зі зїздом перших матуристів зперед 40 літ. Свято це зробило і на найстарших і на наймолодших матуристах незатерте враження, так своєю вибагливою програмою, як і щирістю настрою при зустрічі трьох поколінь: батьків, синів та унуків! 41-ому випускові матуристів перемиської гімназії, що за своїх 40 літ випустила, як подав у рефераті директор заведення, 2399 матуристів, бажаємо продовжувати світлу традицію вихованків цього заведення у праці на суспільній ниві.

— **Матура в Станиславові.** В днях від 18—23. м. м. і 5., 6., 8 і 9 ц. м. відбувся в українській державній гімназії в Станиславові іспит зрілости. До письменного іспиту було допущених 33, з чого репробовано 5. До устного іспиту сідало 28, відступило 2, репробовано 3, здало 23, а саме: Балан Осип, Гарасевич Богдан, Гундяк Микола, Дейчаківський Володимир, Демушка Іван, Дівнич Яків, Каратницький Богдан, Качур Петро, Комаринський Олександер, Мазурик Іван, Пістівнич Богдан, Петраш Богдан, Сальваровський Роман, Сворак Василь, Скорець Михайло, Скородинський Зиновій, Слюзар Петро, Снігурович Тарас, Солук Степан, Стеткевич Роман, Чолган Ілярій, Юрчишин Богдан, Яворський Володимир.

— **Кінцевий іспит в торговельній школі,** 4-клясовій і 3-клясовій в Станиславові зложили отсі українці: Семигинівський Василь, Ткачук Богдан, Ткачук Дмитро, Більо Евгенія, Козоровський Іван, Пуницький Микола, Загайкевич Богдан.

— **Іспит зрілости в гр. кат. Малій Семинарії в Рогатині** відбувся в днях 8—11. червня ц. р. під проводом делеґата Митр. Орд. о. дир. М. Хмельовського. До іспиту приступило 27 абітурієнтів. При письменім іспиті перепав 1, при устнім репробовано 4 абітурієнтів. Іспит зрілости зложили 22 абітурієнти, а саме: Балашко Волод., Бурачок Микола, Ванчицький Ізидор, Василик Михайло, Голод Василь, Грицак Петро, Гарбовський Любомир Зиновій, Демусь Михайло, Захарків Остап, Івасечко Юстин, Коліда Василь, Когут Андрій, Кубай Іван, Машак Степан Осип, Міщук Марко, Муринка Данило, Павлусь Юрій, Пшоняк Іван, Семчишин Михайло, Слабий Антін, Хоркавий Дмитро, Якубів Евген Теофіль.

— **Страйк пекарів у Тернополі скінчився.** Підписано умову, на основі якої робітники згодилися на 13 прц. звижку плат за 8-годинний день праці.

— **Осушують долину Коропця.** В бучацькому повіті мають осушити долину ріки Коропець на просторі 800 гектарів. Виладжується проект робіт.

— **Косів матиме водопроводи.** З ініціятиви косівського старостства проектують будову сітки водопроводів у Косові. Вже пороблено старання, щоб одержати потрібні кредити у відповідних банкових інституціях.

— **Пожежа.** У Волосянці пов. Станиславів вибухла у стайні Сави Якубович пожежа, що знищила дві стайні. Крім того згоріло кілька коров, бик, ялівки, коні і рільничі знаряди. Вогонь викликали мабуть пачкарі, що ночували у стайні.

— **Страйк шевців.** У Кремянці, що є найбільшим на Волині осередком халупничих ремесел шевського і кравецького, вибух страйк халупників шевців, які затруднюють 400 робітників. Халупники борються з визиском своїх підприємців. Справою занявся інспекторат праці.

— **Громовиці.** Над південною частиною Станиславівщини перетягла велика буря зі зливою і громами, які в кількох місцях спричинили пожежі. В Богородчанах Старих від громів згоріли будинки двох господарів. У Горохолині грім підпалив стодолу.

— **Краєва хроніка.** В Ярославі скінчився страйк цегольників, що дістали підвишку плат на 30 проц. — Біля залізничої стації в Коросні пов. Перемишляни два бандити напали на Станислава Клещинського, що їхав з Ганачівки і накинувши йому на голову мішок, вкрали йому бунду вартости 50 зол. — До шпиталю в Калуші привезли 32-літного Василя Дзундзу, якого поранив ґранат, найдений в полі. — У Виспі пов. Рогатин хтось убив Марка Калима біля його хати. — В Дністрі коло Незвиск пов. Городенка втопився в часі купелі 20-літний Іван Маник. — У Серадзі біля Лодзі втопився учитель Роман Кульматицький, рятуючи потапаючого жидка.

— **За зневагу Пілсудського.** Перед городським судом у Ковлі став 28. м. м. о. Сергій Кострицький, український православний парох села Осмигович ковельського повіту під закидом зневаження марш. Пілсудського. Обвинувачував його в ролі свідка прав. свящ. о. Іван Симонович. Розглянувши справу, суд засудив о. Кострицького на 200 зол. гривни та 20 зол. судових коштів.

— **Літературну нагороду м. Кракова** одержав письменник Ян Віктор, відомий своїми творами „Недобрий пес і сентиментальний заяць", „Ерос на подвірі", „Буря над серцем", „Верби над Секваною" і т. п.

— **Боротьба з антисемітизмом заборонена?** Як повідомляє жидівська преса, урядовий комісар м. Варшави не дав дозволу на робітничий конґрес для боротьби з антисемітизмом. Організаційний комітет відкликався від цього рішення до міністерства внутрішніх справ. Речинець конґресу, визначеного на 13. ц. м., відложено, але всі приготування і кампанія довкола конґресу тривае дальше.

— **Лицарський амант.** У Новому Санчі склалася подія, що кидає світло на моральний рівень сучасної молоді. Станислав Кумуркевич посварився зі своєю нареченою Апольонією Фаця і побив її на вулиці. Коли вона розплакалася, Кумуркевич перепросив її і пішов з нею на прохід над ріку Дунаєць. Знайшовшись над глибокою водою, він несподівано трутив її до ріки і не позволив вийти на беріг. Бідна дівчина цілу ніч просила його, щоби змилосердився над нею, але він завзято ходив понад беріг і дівчина цілу ніч провела у холодній воді. Аж над ранком, коли його зморив сон і він відійшов, дівчина вилізла з ріки. Жорстокого молодця потягнено до судової відповідальности. Суд признав його вчинок нараженням людського життя на небезпеку і засудив мстивого нареченого на 6 місяців вязниці.

— **Трагічна пригода туристів.** В Татрах біля Закопаного почули під вечір в однім ярі жіночий голос, що кликав на поміч. Далеко на ледовім узбіччі побачили людську руку, що давала знаки. Рятункова експедиція, яка вибралася в те місце, знайшла опівночі туристку, що лежала на снігу і кликала на поміч. Кільканадцять метрів від неї лежало тіло молодого мужчини без життя. Був це 24-літній Альфред Квасниця, працівник спортової фірми з Бельська, що вибрався був з нею на трудну туристичну виправу. Він виліз на скелю, з якої впав кількасот метрів у пропасть і вбився. Вона теж зісунулася по ледовому узбіччі, але на щастя задержалася на снігу, звідки давала світляні знаки й оклики. Рятункове поготівля відставило її до туристичного захисту над Морським Оком.

— **Летунські катастрофи.** Гидроплян, який вилетів з морського летовища в Пуцку, дістався у коркотяг, затонув у морі. Пільот врятувався при помочі легкопаду, обсерватор убився. — Коло Лінцу розбився австрійський військовий літак, при чому згинули дві особи. — Норвеський комунікаційний літак розбився об скелі фйорду Зонґе, при чому згинуло 7 осіб.

— **Черешні даром.** У прибережній смузі Чорного Моря в Болгарії зародили дуже черешні. Власники не знають, що почати з черешнями, бо надмірний врожай спричинив, що кошти зривання та достави на базар є значно вищі від евентуальної ціни продажі. Тому власники садів дозволяють кожному рвати собі черешень даром, скільки забажає. Найкращі роди черешень офірують на базарі у Відні по 4 сотики за 1 кг.

— **В часі спеки** найрадше відживлюємося яриними стравами. Зокрема великий успіх мають усі ярини, яким додає смаку знаменитий грибовий сос, що його недавно випустили на ринок відомі заклади відживчих засобів КНОРР. Грибовий сос КНОРР має ще ту одну прикмету, що можна приладити його в кількох мінутах, малим коштом, бо одна кістка коштує тільки 20 сотиків. Просимо спробувати, щоб ще раз переконатися, що КНОРР, то синонім добірности.

З кіна.

КІНО „АПОЛЬО": „В ПОГОНІ ЗА ЩАСТЯМ".

Чергова фільма „Уфи" з участю двох знаменитих коміків: Рельфа Артура Робертса та Рігарда Романовського, безконкуренційної Аделі Зандрок та новиків німецької фільмової продукції: Урсулі Ґраблей та Альберта Лівена. Фабула опирається на дотепному кві-про-кво підчас випадкового вінчання одного із двох власників того самого назвища та осягає вершок комічних ситуацій підчас ревіової премієри, коли „дядя з провінції" (відомий тип в окулярах та з парасолею!) через нещасливе непорозуміння стає героєм премієри. Назагал фільма не надзвичайна, але в літньому сезоні — цілком приємна.

ДИВОГЛЯДИ.

БУДЕМО ЇСТИ ЖАБИ.

Недавно в Англії заснували окреме господарство, що годує виключно жаби. Жаби ці доставляють до великих ресторанів і готелів, де живе аристократія. Першу таку жабівню завели в американськім місті Люїзіяна і показалось, що вона приносить добрий дохід. Публика з виніжненим піднебінням переконалась, що жаби так само смачні, як раки.

КАНҐУРИ ЗАМІСЦЬ ПСІВ.

В австралійському місті Сідней завели моду ходити на вулиці не із псами, а канґурами. Канґури страшенне дорогі; один канґур коштує так само, як 50 псів, бо ці звірини вимирають. Канґур може стерегти людину, не гірше, як пес, бо добре чує, легко привязується до людей і дуже сильний. Канґури в товаристві елеґантних дам на вулицях роблять покищо дуже комічне враження, бо підстрибують. Хто знає історію моди, вірить у те, що до канґурів звикнуть і в тих краях, де їх досі зовсім не було і після канґурів може прийти черга на... жирафи.

50.000 КМ. ЗАДУРНО.

Істнує в Америці своєрідний спортовець Станислав Мікуліч. Він чваниться тим, що побив рекорд безплатної подорожі „зайцем" — на пароплавах і залізницях, себто без білету. Задурно переїхав він в Европі та Америці 50.000 км. і двічі туди і назад до Америки на гарнім пароплаві. Всі ці подорожі він точно записував у щоденнику. Тепер дістав він мільйонову спадщину і повідомив залізничі та корабельні товариства, які використовував досі, що хоче їм звернути гроші за незаплачені переїзди.

СВЯТИЙ ҐІТЛЕР.

У бретанській окрузі Кот Ді Нор відкрили у метричних книгах містечка Сен-Бріек цікаву помилку: син одного тамошнього селянина мав імя Гітлера. Коли спитали батька, чому він так дивно назвав свого сина, той так само здивований відповів, що його дід теж називався св. Іларій. Слово „св. Гіларій" у французькій вимові дуже подібне до „Гітлер" і урядовець, який так часто бачив це імя в газетах, записав „Гітлер" гадаючи, що є такий святий.

Спорт.

УКРАЇНА — ЧОРНІ.

Товариські змагання цих дружин відбудуться в неділю 21. ц. м. на грищі Чорних. Початок в год. 5. попол. Попередять змагання дружин молодших.

II. ПРОГУЛЬКА НАКОЛЕСНИКІВ С. Т. „УКРАЇНА".

Секція наколесників „України" уладжує в неділю 21. червня прогульку до Любіня Великого. Збірка в год. 6. рано побіч „Народньої Торговлі" в Ринку. Поворот пополудні. Гостям раді!

ЛЬВІВ. ПОГОНЬ — С. К. ЛЕВСЬКИЙ 1:0 (0:0).

Розіграні вчора змагання між болгарським мистцем С. К. Левським і Погонею закінчились не дуже заслуженою виграною Погоні. Гості мали більше з гри і вони повинні були виграти (стріляли 4 рази в поперечку!). Відзначався у них воротар, крилові й середина помочі. Судця Раніш був ясно сторонничий в користь львівської дружини. Видців 2.500.

ЗА ВХІД ДО ЧСЛ. ЛІҐИ.

В мин. суботу й неділю відбулися два змагання за вхід до чехословацької державної ліґи: Вікторія Жіжков перемогла у себе в Празі С. К. Градец Кральове 3:0, С. К. Батя (Злін) перемогла в Моравськім Шенберґу місцеву німецьку дружину Меріш Шенберг 2:0.

В цю неділю (21. 6.) грає С. К. Русь на своїм грищі в Ужгороді за вхід до ліґи з С. К. Меріш Шенберг.

Кому дорога стрілецька слава, той причиниться до впорядкування стрілецьких могил і до забезпечення інвалідів Української Галицької Армії.

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає.

Театри.

Український Театр ім. І. Тобілевича Богородчани:

19. VI. Циганський Барон.

З Богородчан іде театр до Надвірної.

Великий Театр:

Пятниця, 19. VI. год. 8. веч. Аб. 20. „На Личакові".

Театр Ріжнородностей:

Нечинний.

Кіна.

АПОЛЬО: „В погоні за щастям".
АТЛЯНТИК: „Великий чарівник".
ВАНДА: 1) „Уланські обіти", 2) „Жінка у золотій клітці".
ҐРАЖИНА: „Анна Кареніна" з Ґретою Ґарбо.
КАСІНО: „Я хотів би, та боюся" (Секс Сакаль).
КОПЕРНИК: „Зов крови".
МАРУСЕНЬКА: „Любчик власної жінки".
МІРАЖ: „Шукачки золота", „Червона жінка".
МУЗА: „Пепі".
ПАКС: Нечинне.
ПАЛЯС: „З тобою на кінець світа".
ПАН: „Давид Коперфільд.
РАЙ: „Війна в царстві вальса".
СВІТ: „Війна в царстві вальса".
СТИЛЕВЕ: „Принагідний роман" і ревія
ТОН: „Срібні остроги" (Бук Джонс).
УТІХА: „Воюючі каравани" та ревія".
ХИМЕРА: „Люди в тунелі".

ФОТОПЛЯСТІКОН.

(пл. Марійська 5.)

Палестина в році 1936.

Закордонне радіо.

Пятниця, 19. червня 1936.

Відень (506,8) 12.00, 13.10 Концерт 15.20 Концерт для дітей. 17.30 Солісти сопран, форт., кларнет, 19.30 Безсмертні віденські мельодії, муз., спів, 20.10 Любовні дуети, спів, орх., 21.10 Концерт хору й орх., 22.20 Симфонія IX. Бетовена, **Кошиці** (259,1) 17.40, 18.00 Концерт, 19.15 Циг. музика, 19.35 Словно-музична авд. на нар. теми, **Прага** (460,2) 19.20 Муз. розрада, кобза, **Париж** (1648) 11.00, 12.15 Симф. музика, 16.00 Камер. музика, 17.30 Концерт, 20.00 Нар. пісні, 20.45 „Ль Амур Маск" оперетка Месажера, **Білгород** (437,3) 13.15, 16.00 Пісні, 17.00 Концерт квартету, 18.30 Спів. ресіталь, **Берлін** (356,7) 8.30, 18.00, 22.30 Концерт, 14.15 Розр. музика, 20.10 Невідомі опери закорд. композиторів, **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00, 16.00 Музика, 15.15 Діточі пісні, 17.50 Віольончеля, 20.10 Веселі сценки, 21.10 Бетовенівський фестіваль, **Мінхен** (405,4) 11.00 Музика для села, 12.00 Розр. концерт, 17.00 Симфонієта на вел. орх. А. Юнга, 19.20 Соната ґ-моль Шумана (форт.), 20.10 Сільська комедія з муз. іл., 22.30 „Доля" поет.-муз. нариси із участю квартету Реґера, **Будапешт** (549.5) 22.05 Солісти, 13.30 Симф. концерт, 17.30 Циг. музика, 19.30, 20.50 Концерт сальон. орх., 22.00 Концерт форт. тріа, **Міляно** (368,6) 11.30 Концерт орх., 21.30 Концерт солістів, **Рим** (420,8) 13.10 Популярна музика. 17.15 Солісти; 20.35 „Іль ре, де торі е ді альфієрі" оп. Авт. Льоція.

Субота, 20. червня 1936.

Відень (506,8) 16.30 Концерт цитристів, 18.00 Шубертівський концерт, квартет хору А. Аст. Г. Бельтер спів, 19.30 Віденське попурі, хор. солісти, 22.25 Дівертіменто ес-дур Моцарта, **Мор. Острава** (269,5) 18.10 Сп. ресіталь Романової, **Прага** (470,2) 16.50 Сольо на арфі, 17.50 Чеські веселі та сумні пісні, 21.00 Літо, концерт орх., **Париж** (1648) 11.00 Концерт симф. орх., 15.00 Муз. авд. для дітей, 16.00 Легка музика, 17.30 Італ. оп. музика. 20.15 Трансм. з „Опери Комік", **Білгород** (437,3) 12.00, 16.20 Концерт, 17.00 Спів. ресіталь, 17.45 Нар. мельодії, 18.20 Скрипка, **Берлін** (356,7) 8.20 Форт. музика, 8.30 Розр. концерт, 18.15 „Айн Блік — айн Грус" веселі сценки, 19.00 Ніч Вальпургії, вок.-муз. концерт, 20.10 Музика на дворі Швецінґен і Штутґарт у 18 ст., **Кенігсвустергавзен** (1571) 14.00 Музика, 18.00 Нар. пісні й танки, 19.00 Сорокпять хвилин музики (акордеон, органи, окаріна). **Мінхен** (405,4) 12.00 Концерт, 14.35 Сільські дівчата грають, 15.15 Форт. твори Данеля, **Будапешт** (549.5) 13.50 Мадярські мельодії (форт.), 17.30 Сальон. музика, 19.00 Циг. музика, 20.45 Оперетові мельодії, **Міляно** (368-6) 11.30 Популярна музика, 17.15 Концерт тріа, 20.45 „Галька" оп. Монюшка, **Рим** (420,8) 13.10 Популярна музика, 20.35 „Подорож п. Де Періпона" ком. Лябіша, 22.10 Орх. концерт.

Львівське радіо.

Пятниця, 19. червня 1936.

6.30, 7.40 Раннішня авдиція, 7.30 Програма, Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 8.10 Для новобранців, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Джордано: „Андрій Шеніє", гр. пл., 12.15 Муз. авдиція для ст. дітей: Від гір до моря, 12.40 „Манон" Масенета з гр. пл., 12.50 Домашнє господарство, 12.55 Туристичний інформатор, 13.00 Життя товариств, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Легка музика з гр. пл., 15.30 Господарські вістки, 15.45 Гутірка з горими, 16.00 „Ноктюрни" в вик. кам. орхестри, 16.45 Архіви й бібліотеки, 17.00 Хвилина Ол. Глазунова, гр. пл., 17.50 Спортовий порадник, 18.00 Ідемо над море, 18.10 Дебісі, з гр. пл., 18.25 Програмова скринька, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Бюро студій розмовляє зі слухачами 19.00 Сигнал часу, 19.02 Камер. концерт, 19.30 Дует гармоністів, 19.59 Музична авдиція, 20.30 „Фер-плей" оповідання, 20.55 Актуальна гутірка, 21.00 Симф. концерт, 22.00, 22.05 Спортові вістки, 22.15 Танкова музика; у перерві в год. 22.55 Останні вістки, 23.00 Закінчення авдиції.

Субота, 20. червня 1936.

6.30, 7.40 Раннішня авдиція, 7.30 Програма, 7.35 Трохи інформацій, 8.00 Для шкіл, 8.10 Для новобранців, 11.57 Сигнал часу, 12.03 Концерт орх., 12.50 Домашнє господарство, 12.55 Огляд видань, 13.05 Полудневий денник, 14.30 Концерт базань, 15.30 Господарські вістки, 15.45 Для дітей: Прощаємо старий шкільний рік, 16.00 Концерт солістів, спів, скрипка, фортепіян, 16.45 Світла й тіні Гдині, 17.00 Змодернізований Штравс, кабарет із гр. пл., 17.30 Форт. твори, 17.50 Репортаж: Схоронище на Островю Ледвіцькому, 18.00 Сільва рерум, 18.05 Хор шк. дітвори з Бродів, 18.25 Львівський актуальний фейлетон, 18.35 Програма на завтра, 18.40 Рекламовий концерт, 18.50 Актуальна гутірка, 19.00 Капеля, 19.45 Легка музика з гр. пл., 20.10 Вінки на Віслі, 20.45 Трансмісія з Риму: „Галька" оп. Монюшка; у перерві: Вечірній денник, Актуальна гутірка, Спортові вістки, 23.30 Закінчення авдиції.

БІРЖА.

Варшава (ПАТ)

ГРОШІ.

Купно — продаж: Бельґи бельг. 90·13—89.70, Доляри американські 5.32 — 5.29, Доляри канадійські 5·30 — 5.26, Фльорени голянд. 360.17 — 358.45, Франки фр. 35.08 — 34.92, Франки шв. 172.24 — 171.40, Фунти анґл. 26.82 — 26.68, Ґульдени данціґські 100.20 — 99.80, Корони чеські 19.90—19.50, Корони данські 119.64, 118.88, Корони норв. 134.68—133.71, Кор. шв. 138.33—137.55, Ліри італ. 35—33, Марки фінл. 11.82—11.60, Марки нім. 135 — 130, Пезети еспан. 63.00—61.50, Шил. австр. 99 — 98, Марки нім. срібні 144—139.

Акції.

Банк Польський 105, Лільпоп 12.75 Стараховичі 34.20.

Папери.

3-прц. інвест. 1. ем. 68.50, 2. ем. 69.50, серії 82—81.50, 5 конверс. 51.50, 6 дол. 74.50, врем. дол. 50.50, 7 прц. стаб. 55.50, 55.75.

Збіже.

Ціни льоко Львів	від — до
Жито Стандарт І.	13.50—13.75
Жито Стандарт ІІ.	13.25—13.50
Гречка на мливо	14.00—14.25
Гречка паст.	13.00—13.25
Висівки житні	8.00— 8.25
Висівки пш. грубі	8.50— 9.00
Висівки пш. середні	7.75— 8.00
Висівки пш. міялкі	9.75—10.25

Інші курси без змін.

ЦІНИ „МАСЛОСОЮЗУ".

„Маслосоюз" повідомляє, що в дні 18-го червня н. р. кооперативам платив за льоко Львів

1 кг. масла десерового бльок. без опакування	4.95	зол.
1 кг. масла десер. бочкового включно з бочк. опакуванням	2.00	„
1 кг. масла експорт. включно з експортовим опакуванням дає зачет	2.00	„
1 л. молока	0·13	„
1 к. яєць	2.60	„

Тенденція на масло і на яйця сильна на молоко удержана.

ПТИЦЯ. Маслосоюз повідомляє, що з огляду на знижкову тенденцію цін птиці, нотовань цін покищо не подає.

Оголошуйтеся в найстаршім укр. щоденнику „ДІЛО"!

Подяка.

Батьківський Кружок при акад. гімн. у Львові (гол. завед.), складає оцим щиру подяку Вп. Абсольвентам гімназії за щедрий дар 111 зол., які вони передали Кружкові з нагоди прощального комерсу.

ОПОВІСТКИ.

Управа „Взаїмної Помочі" кредитової кооперативи у Львові (давніше „Учительської Каси") повідомляє своїх членів, що Загальний Збір, назначений на день 25. 6. 1936. в год. 10, відбудеться не в домівці „Ремісничої Палати", як оголошено в Учительському Слові, а в салі Української Бесіди (Народній Дім) при вул. Рутовського. Пополудні в тій самій салі в год. 15-ій відбудеться конференція Голов Відділів Товариства „Взаїмна Поміч Українського Вчительства", а Загальний Збір цього Товариства в дні 26. 6. 1936. відбудеться в домівці „Ремісничої Палати" при Стрілецькім майдані ч. 8. 2297

До всіх бувших учениць І. Державної Жін. Учительської Семінарії в Перемишлі! Повідомляємо, що дня 25. VI. ц. р. відбудеться Загальний Зїзд усіх б. учениць І. Державної Жін. Учительської Семінарії в Перемишлі (будинок школи) основаної в 1871 році. Просимо численно явитись. Зголошення слати на адресу: Перемишль, Державна Семінарія, вул. 23-го Січня. 2299

ЛІТНИЩА

ЗДОРОВО і весело проведете літо в Карпатах — Сян — радіо — харч здоровий — ціни поміркований. Криве, почта Двірник, Подільська. 2255 3—4

МЕШКАННЯ

ТРИ покої, передпокій, кухня. ДВА покої, передпокій, кухня, повний комфорт. ВІЙТІВСЬКА 2, ріг Личаківської, при трамваю. 2282 2—3

НАЙДУТЬ ПРАЦЮ

ВЕТЕРИНАРІЙНИЙ ЛІКАР потрібний зараз до двох районових молочарень. Зголошення слати на адресу: Районова Молочарня в Щирці п. льоко. 5/94 3—3

РІЖНІ

ТРИВКА ОНДУЛЯЦІЯ заграничним течвом 5 зол. Штір, Ринок 29, біля Бачевського. 2218 7—12

ЗА ДОБРЕ свідоцтво добрі годинники, перстенці та інші дарунки найдешевше у ВАНДЕРА, ШАЙНОХИ 1. 2278 2—4

КНИЖКИ шкільні купує по цінах найвищих КНИГАРНЯ БАРДАХА, КРАКІВСЬКА 1. 2300 1—3

НА ВИЇЗД найтреваліші, нові роли пліс, відбивання, гаптування літніх суконь. Козловська, Заклад Гаптів, Академічна 22, І. пов. 44 1—2

ОГОЛОШЕННЯ.

За гарне свідоцтво!

ФОТОҐРАФІЧНІ АПАРАТИ

поручає найдешевше у великому виборі

ФОТО — РАДІО — ПАЛЯС

Львів, пл. Марійська 8. (Дім Шпрехера). 46/114 2-3

„МІ-КА"

САЛЬОН МОД вул. Пекарська ч. 1 а.

виконує: найновіші моделі капелюхів, воліčкові вироби, рукавички, квіти. 1914 24-?

ПІТ

НІГ, РУК, ПАХВИН

і т. п. зникне при вживанні спеціяльного певного і нешкідливого патент пудру „CSAVE" 50 сот. Пробний пакет. Перфумерія

С. ФЕДЕРА

ЛЬВІВ, ВУЛ. СИКСТУСЬКА 7. 2188 Філія: КОПЕРНИКА 15 а. 17-75

Вже вийшов з друку дуже важний підручник М-ра Романа Савицького п. з.

ГРИ Й ЗАБАВИ, ЯК ПРАКТИЧНІ ЗАНЯТТЯ В ДОШКІЛЬНОМУ ВІЦІ ДИТИНИ.

Є це методичні вказівки для провідниць дитячих садків, передшкілля, захоронок, сирітських захистів та родин.

Ціна 1.20 зол., з пересилкою 1.50. Головний склад: „Народній Базар" і Українська Книгарня в Станиславові, вул. Собіського ч. 16. 2—3

За редакцію відповідає Олександер Костик

Видає Видавнича Спілка „Діло".

З друкарні Вид. Спілки „Діло". Львів, Ринок 10.